

Fővárosi Ítéltábla

7.Pf.20.313/2021/4.

A Fővárosi Ítéltábla a Fábry György Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Fábry György ügyvéd) által képviselt I.r. felperes (I.r. felperes címe.) I. rendű és az II.r. felperes (II.r. felperes címe.) II. rendű felpereseknek – a dr. Váci Tímea ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes (alperes címe) alperes ellen személyiségi jogsértés megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2021. február 17. napján kelt 35.P.22.035/2020/10. számú ítélete ellen az alperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett és 15. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes illetékfizetési kötelezettségét 90.000 (Kilencvenezer) forintba leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy – felhívásra – fizessen meg az államnak 120.000 (Százhuszezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű felperes a egyetemi tanszék (HIT) adjunktusa és a korábban cég 2 néven működő II. rendű felperes ügyvezetője.

[2] Az alperesi hírportál 2018. július 4-én „cikk címe1” címmel jelentetett meg cikket. A cikkben szereplő közlések alapjául jelentős részben egy másik hírportálon megjelent, az hivatal (hivatal rövidítése) jelentésére hivatkozó cikk szolgált. A cikkben a II. rendű felperesre is utalva közölték, hogy „az említett cégek számos elcsalt projekttel mentek rá a kétséges minőségű innovációra. Kibéreltek egy 190 fős irodát településen1, bár papíron hátrányosabb helyzetű régióban végezték a munkát. A 31 projekt keretében összesen több,

mint 3300 hamis munkaszerződésben foglalt nyilatkozatot találtak, ami szerint az alkalmazottak vagy fejletlenebb régiókban dolgoztak, vagy onnan kapták az utasításokat távmunkásként.” Arról is tájékoztattak, hogy a „vezető bűnözők annyira könnyelműek voltak, hogy emailben utasították a dolgozókat, hogy az ellenőrzésekkor menjenek le „a vidéki megvalósítási helyszínekre”, hogy ne tűnjön fel, hogy településenl dolgoznak a valóságban.” A cikk szerint „...másik módszerrel is érdemi uniós pénzt sikerülhetett ellopni, ez pedig a feladatok felesleges kiszervezése volt. Pontosabban mesterséges alvállalkozói láncokat hoztak létre papíron, aztán a nap végén túlárzott munkabéreként, vagy másként ki lehetett venni új cégekkel pénzt a hálózathálból.” Beszámoltak arról is, hogy „az hivatal rövidítése 2016 őszén a helyszínen razziázott a cégnél és a cég 2nél, de addigra két fontos laptopon az információkat már speciálisabb, helyreállíthatatlan törléssel megsemmisítették.”

[3] A cikk megjelenését követően az I. rendű felperesnek számos kollegája előtt magyarázkodnia kellett az abban foglaltak miatt. Az I. rendű felperes főnökét is többen kérdezték, a tanszékvezető is felelősségre vonta az I. rendű felperest a cikkben megjelent állítások, közlések kapcsán. Az I. rendű felperesben a cikk nyomán az az érzet alakult ki, hogy megingott a tanszék és a tanszéki kollegáknak a személyébe vetett bizalma, a munkahelyén elszigetelődött, azóta kirekesztve érzi magát. Az I. rendű felperes egy gépelés alapú diagnosztikai eljárást fejlesztett a Parkinson-kór korai detektálásának diagnosztikájára, ez a projekt azonban nem valósulhatott meg, pályázatot nem nyertek, noha a cikk megjelenését megelőzően támogató közeget tapasztaltak. A cikk megjelenését követően a befektetői attitűd megváltozott, a támogatási kérelmet az utolsó körben elutasították, mivel a startup-ok támogatására létrehozott alap nem akarta vállalni a botrányjal járó, az alapot érintő híreszteléseket és nem kívánt sajtónyilvánosságot.

[4] A II. rendű felperes a sérelmes cikk megjelenését megelőzően egy egymilliárd forintos pályázaton vett részt, amelyet sikerrel zárt 2012-ben. Innovációival számos díjat nyert el, munkaerőpiaci aktivitása kiemelkedő volt. A II. rendű felperes a korábbi kutatás eredményeire alapozva számos startup céget hozott létre. A cikkek megjelenése körüli időszakra esett volna az első vagy a második körös befektetők bevonása, azonban a cikkek hatására a potenciális befektetők, támogatók elálltak korábbi szándékuktól. A II. rendű felperes dolgozóival csak hosszas beszélgetések során lehetett tisztázni a helyzetet, a cég a már meglévő partnereitől is kapott megkereséseket a cikkel kapcsolatban. A cikk megjelenését követően a II. rendű felperes projektjei kudarcba fulladtak, nehézségekbe ütköztek.

[5] Az I. rendű felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az portál1 internetes portálon 2018. július 4-én közölt „cikk címe1” című írásában megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét annak valótlan állításával, miszerint „a vezető bűnözők annyira könnyelműek voltak, hogy emailben utasították a dolgozókat, hogy az ellenőrzésekkor menjenek le „a vidéki megvalósítási helyszínekre”, hogy ne tűnjön fel, hogy településenl dolgoznak a valóságban.” Kérte, hogy az alperest kötelezze a bíróság 1.000.000 forint sérelemdíj és kamatai megfizetésére, tiltsa el a további jogsértéstől, és kötelezze, hogy az portál1 internetes portálon olyan tartalmú közleményt tegyen közzé, amely szerint a fenti írásukban valótlanul állították, hogy az I. rendű felperes bűnöző. A valóság ezzel szemben az, hogy az I. rendű felperessel szemben nem indult büntetőeljárás az ügyel összefüggésben.

[6] A II. rendű felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnevét azzal, hogy a fenti írásában valótlanul híresztelte, hogy a) „az említett cégek számos elcsalt projekttel mentek rá a kétséges minőségű innovációra...”, b) „kibéreltek egy 190 fős irodát településen1, bár papíron hátrányosabb helyzetű régióban végezték a munkát.”, c) „a 31 projekt keretében összesen több mint 3300 hamis, munkaszerződésbe foglalt nyilatkozatot találtak, ami szerint az alkalmazottak vagy fejletlenebb régiókban dolgoztak, vagy onnan kapták az utasításokat távmunkásként.”, d) „...másik módszerrel is érdemi uniós pénzt sikerülhetett ellopni, ez pedig a feladatok felesleges kiszervezése volt”, e) „pontosabban mesterséges alvállalkozói láncokat hoztak létre papíron, aztán a nap végén túlárazott munkabéreként vagy másként ki lehetett venni új cégekkel pénzt a hálózathálóból.”, f) „az hivatal rövidítése 2016 őszén a helyszínen razziázott a cégnél és a cég 2nél, de addigra két fontos laptopon az információkat már speciálisabb, helyreállíthatatlan törléssel megsemmisítették.” Kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértéstől, és kötelezze 500.000 forint sérelemdíj és kamatai megfizetésére.

[7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a cikk uniós pályázati összegek felhasználásának esetleges visszaélészerű gyakorlatára hívta fel a figyelmet, és mint ilyen, kiemelt érdeklődésre számot tartó közügy. Az I. rendű felperesnek mint a pályázatokban érintett cégek vezetőjének, a II. rendű felperesnek mint pályázó gazdálkodó szervezetnek az ezzel kapcsolatos értékítéleteket, illetve a közügyek körébe tartozó tényállításokat is a közügyekre vonatkozó véleménynyilvánítás fokozott védelmére tekintettel túrniük kell. Hivatkozott arra is, hogy a „vezető bűnözők” kifejezés nem az I. rendű felperesre vonatkozik. Kiemelte, hogy megkeresték az I. rendű felperest, aki nem reagált a cikk tervezetére, míg más cégvezetők reagáltak, és így az ő álláspontjuk megjelent. Érvelése szerint a kifogásolt részleteket a PK 12. számú állásfoglalásra figyelemmel kell értelmezni, a bűnöző kifejezés nem konkrét bűncselekmény elkövetésére vonatkozó tényállítás, hanem a cikkben bemutatott visszaélés, gyanús pályázati módszer éles kritikája. A Kúria több döntésében is úgy foglalt állást, hogy a bűnöző kifejezés használata értékítéletet, véleményt fejez ki, nem büntetőjogi minősítést jelent. Az a) pontban idézett kifogásolt közlés nem tényállítás, hanem vélemény, mind a projektek megvalósítási módjára, mind azok minőségére vonatkozó éles kritika. A b) pontban megjelölt közlés az hivatal rövidítése jelentősen alapuló valós közlés, jelentős része nem is a II. rendű felperesre vonatkozik. A további három közlés is valós, és nem hordoz olyan sértő tartalmat, amely a közügyek szabad vitatását lehetővé tevő szabad véleménynyilvánítás alkotmányosan védett határát túllépne.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes az általa üzemeltetett portáll internetes portálon 2018. július 4-én közölt „cikk címe1” címmel megjelent cikkében megsértette az I. rendű felperes jóhírnevéhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a cikkben valótlanul állította, hogy „A vezető bűnözők annyira könnyelműek voltak, hogy emailben utasították a dolgozókat, hogy az ellenőrzésekkor menjenek le „a vidéki megvalósítási helyszínekre”, hogy ne tűnjön fel, hogy településen1 dolgoznak a valóságban.” Megállapította, hogy az alperes az általa üzemeltetett portáll internetes portálon 2018. július 4-én közölt „cikk címe1” címmel megjelent cikkében megsértette a II. rendű felperes jóhírnevéhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az alperes az portáll című internetes portálon 2018. július 4-én közölt „cikk címe1” című írásában valótlanul híresztelte, hogy „Az említett cégek számos elcsalt projekttel mentek rá a kétséges minőségű innovációra”, „Kibéreltek egy 190 fős irodát településen1, bár papíron hátrányosabb helyzetű

régióban végezték a munkát”, „A 31 projekt keretében összesen több mint 3300 hamis, munkaszerződésbe foglalt nyilatkozatot találtak, ami szerint az alkalmazottak vagy fejletlenebb régiókban dolgoztak, vagy onnan kapták az utasításokat távmunkásként”, „...másik módszerrel is érdemi uniós pénzt sikerülhetett ellopni, ez pedig a feladatok felesleges kiszervezése volt”, „Pontosabban mesterséges alvállalkozói láncokat hoztak létre papíron, aztán a nap végén túlárzott munkabéreként vagy másként ki lehetett venni új cégekkel pénzt a hálózathoz”, „Az hivatal rövidítése 2016 őszén a helyszínen razziázott a cégnél és a cég 2-nél, de addigra két fontos laptopon az információkat már speciálisabb, helyreállíthatatlan törléssel megsemmisítették.” Kötelezte az alperest, hogy saját költségén adjon elégtételt az I. rendű felperesnek oly módon, hogy jelentesse meg az portál című internetes portálon az alábbi közleményt: „Az portál 2018. július 4-i számában közölt „cikk címmel” című írásunkban valótlanul állítottuk, hogy I.r. felperes bűnöző. A valóság ezzel szemben az, hogy I.r. felperessel szemben nem indult büntetőeljárás az ügygel összefüggésben.” Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 1.000.000 forint, a II. rendű felperesnek 500.000 forint sérelemdíjat és ezen összegek után 2018. július 4-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 250.000 forint, a II. rendű felperesnek 350.000 forint perköltséget, valamint az államnak – felhívásra – 126.000 forint illetéket.

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a tényállás alapjául szolgáló bizonyítékokat, döntésének alapjaként felhívta a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:45. § (2) bekezdését, a személyiségi jogi perekben is alkalmazandó PK 12. számú állásfoglalást, idézte a véleménynyilvánítás szabadságával kapcsolatosan a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat indokolásának részleteit. Kiemelte, hogy a bíróságnak az alperesi nyilatkozat egymással összetartozó részeit összefüggésükben kellett értékelnie, a kifogásolt közlések tartalmi elemzésével és a szövegösszefüggések figyelembevételével kellett állást foglalnia abban a kérdésben, hogy valótlan tényállításokat fogalmazott-e meg az alperes.

[10] Rögzítette, hogy a cikk alapján az I. rendű felperest mindazok, akik számára a munkássága ismert volt, be tudták azonosítani, ezt a meghallgatott tanúk vallomása is alátámasztotta. Értékelte, hogy tanú1 és tanú2 tanúvallomásai az I-II. rendű felperesek sérelmei tekintetében konzisztensek voltak, és igazolták a felperes állításait, valamint alátámasztották az I. rendű felperes beazonosíthatóságát. A bűnöző kifejezést vizsgálva akként foglalt állást, hogy a sérelmes cikk egésze, annak tartalma, abban az I. rendű felperes megjelenítése tényállításnak volt tekintendő. Különös figyelemmel arra, hogy az alperes az hivatal rövidítése jelentésére hivatkozott, az cég5, illetőleg egyéb ügyekkel kezelte együtt, a cikk így azt közvetítette, hogy bűncselekménnyel használtak fel uniós pénzeket, az I. rendű felperes cselekményét pedig csalás kontextusába helyezte. Mindezzel azt erősítette meg, hogy a bűnöző kifejezés nem a cikk írójának véleményét fejezi ki, hanem tényállítást hordoz. A II. rendű felperes által kifogásolt közléseket is tényállításnak minősítette. A cikk egészére, a cikkben közvetíteni kívánt tartalomra és arra tekintettel, hogy az alperes egy hivatal rövidítése jelentés megállapításait használta fel, az elcsalt projektekre utaló kifejezést akként értékelte, hogy ebben a kontextusban az átlagolvasó számára tényközlést jelentett, nem pedig a projektek megvalósítási módjára vagy minőségére vonatkozó kritikát.

[11] Nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy megkeresték az I. rendű felperest, aki nem reagált a cikk tervezetére, mivel egy nyilatkozási lehetőség visszautasítása nem jelent többet annál, minthogy valaki egy cikkre nem kíván nyilatkozni. tanú3 tanú vallomását a valóság bizonyítása körében annak figyelembevételével értékelte, hogy a tanú a nála található gépelt dokumentumból felolvasta az ügyre vonatkozó részeket, azonban azt a bíróság részére –forrásvédelemre hivatkozással – nem adta át betekintésre sem. Megítélése szerint ezért nem volt megállapítható, hogy az valóban egy hivatal rövidítése jelentés-e, mint ahogy az sem, hogy az hivatal rövidítése jelentés valóban azokat a megállapításokat, vizsgálati eredményeket tartalmazza, mint amit a tanú ismertetett. Mindezek alapján nem találta bizonyítottnak a cikkben szereplő közléseket és az átvett cikk valóságtartalmát sem. A társadalmi közfelfogás szerint sértőnek értékelte azt, hogy valakit bűnözőnek neveznek, illetőleg, hogy a projektje tisztességtelenségét megkérdőjelezi. A jóhírnévsértést ezért megállapította, és az alperest a keresetnek megfelelően a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja alapján elégtételadásra kötelezte. A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés b) pontja alapján a jogsértéstől eltiltás iránti kereseteket elutasította.

[12] Vizsgálta, hogy az I. rendű felperes közszereplő-e, és ebben a kérdésben annak tulajdonított jelentőséget, hogy pusztán azáltal, hogy valaki egy uniós pályázaton részt vesz, illetőleg szakmai berkekben ismert, számos vállalkozása van, nem válik közszereplővé, a közügyeket érintő vitában való szerepvállalása nem önkéntes. Megítélése szerint ugyanezen okból a II. rendű felperes sem minősül közszereplőnek. A cikkben bemutatott események, cselekvések ugyan közérdeklődésre számot tartó közügyek, a felperesek egyike sem tekinthető azonban a közügyek alakítójának, olyan személynek, akik aktívan, a közügyeket formálva önkéntesen venne részt a közügyekben.

[13] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:52. § (1), (2) és a (3) bekezdései alapján döntött a sérelemdíj mértékéről; és azt az eset összes körülményét, a jogsértés súlyát, a sértett személyiségi jog jellegét, és a megállapítási kérelmet is mérlegelve, a felperesek által – egyébként helyesen – felhívott bírói gyakorlatra is figyelemmel az I. rendű felperes tekintetében 1.000.000 forintban, a II. rendű felperes tekintetében 500.000 forintban határozta meg. A késedelmi kamatot a keresettel egyezően a Ptk. 6:48. §-a alapján állapította meg. A jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása körében vizsgálta, hogy az alperes által kifejtett magatartással okozati összefüggésben az I. rendű felperes szenvedett-e hátrányt, ha igen, ez milyen körben és mértékben merült fel. Ezzel összefüggésben figyelembe vette – tanú2 tanú vallomására is tekintettel –, hogy az I. rendű felperest az egyetemen kiközösítették, a kollégái elfordultak tőle, vezető kutatóként nem dolgozhat úgy, mint a cikk megjelenését megelőzően. Értékelte, hogy az I. rendű felperes szakmai élete nem csak az egyetemen lelehetetlenült el, hanem a vállalkozói tevékenysége körében is. Megítélése szerint az I-II. rendű felpereseket ért sérelmeket, a felperesek részvételével, szerepvállalásával zajló projekteken elszenvedett hátrányokat, tanú2 és tanú1 tanúk vallomása is alátámasztotta. A tendereket, pályázatokat, együttműködési lehetőségeket ezek a cégek a cikk megjelenését követően nem nyerték el, annak ellenére, hogy a cikk megjelenését megelőző időkhöz a tárgyalási pozíciójuk kedvező volt, és minden a sikeres megvalósítás irányába mutatott. Informális megkeresésekre a potenciális partnerek és elbírálók elmondták, hogy a cikk állításai, az annak következményeként kibontakozó botrány hatásai indokolták az I-II. rendű felperesek szempontjából kedvezőtlen döntéseiket. Mindezek figyelembevételével azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a cikk következtében az I-II. rendű felperesek megítélése megváltozott, tevékenységük az addigi formában ellehetetlenült. A perköltségről a

polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján határozott, és a pervesztes alperest kötelezte a perköltség viselésére.

[14] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak részbeni megváltoztatása, és a kereset teljes elutasítása érdekében. A felülbírálati jogkör gyakorlását a Pp. 369. § (1) bekezdése, valamint a (3) bekezdés a) és c) pontja alapján kérte. Másodlagosan, amennyiben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben felülbírálatra alkalmatlannak találja, kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.

[15] Az I. rendű felperes tekintetében – fenntartva a védekezésében foglaltakat – a fellebbezését arra alapította, hogy a kifogásolt közlés a rendelkezésre álló tényekből levont okszerű következtetés, nem tényállítás, ezért a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerinti jóhírnév megsértését nem alapozza meg. A II. rendű felperes tekintetében is fenntartotta az elsőfokú eljárásban előadott nyilatkozatait, és arra hivatkozott, hogy nemcsak az alperesi tanú vallomása támasztotta alá a közlések valóságát, hanem a felperesi tanúk vallomása is igazolta: tudomásuk volt arról, hogy a II. rendű felperesnél a perbeli pályázatok kapcsán hivatal rövidítése vizsgálat zajlott. Kiemelte, hogy a tanú3 tanú által bemutatott és szó szerint idézett dokumentum megállapításai megegyeztek a cikkben közöltekkel, a tanúk egybehangzó állításai az hivatal rövidítése vizsgálat tényét alátámasztották. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében a Ptk. 2:44. §-át és az Alaptörvényben meghatározott szükségesség és arányosság elvét nem vette figyelembe, csak utalt ítéletének indokolásában arra, hogy a cikk témája kiemelt, közérdeklődésre számot tartó közügy. Mindezek alapján annak megállapítását kérte, hogy a kifogásolt közlések nem alkalmasak a felperesek jóhírneve megsértésének megállapítására. Arra az esetre, ha a bíróság a jogsértést megállapítja, a sérelemdíj összegének mérséklését kérte, ugyanis az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlattól eltérő, eltúlzott mértékű sérelemdíjat állapított meg. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az I. rendű felperes a sérelemdíj összecszerűségének megállapításánál figyelembe vehető körülmények alátámasztására nem terjesztett elő elégséges bizonyítékot.

[16] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III. 6.) Korm. rendelet 27. § (2) bekezdésére figyelemmel tárgyaláson kívül bírálta el.

[17] Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

[18] Fellebbezés hiányában a Pp. 358. § (5) bekezdése alapján jogerőre emelkedett az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet elutasító része.

[19] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag a fellebbezés – Pp. 371. § (1) bekezdése szerinti – tartalmi korlátai között, a megjelölt jogszabálysértések és azok

fellebbezésben előadott indokai alapján bírálhatta felül. Az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatokra, védekezésre általánosságban történő hivatkozás alapján felülbírálatra nincs lehetőség.

[20] Az elsőfokú bíróság a felek által indítványozott keretek között a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta. Nem vétett olyan, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 381. § alapján indokoltá tenné, és az alperes fellebbezése sem tartalmazott ilyen indokot.

[21] A fellebbezésben foglaltak alapján a Fővárosi Ítéltáblának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kell-e módosítani, az elsőfokú bíróság tévesen mérlegelte-e a meghallgatott újságíró tanú vallomását, illetőleg a bizonyítékokat a sérelemdíj összegszerűségének körében. Helyesen értékelte-e továbbá az I. rendű felperes vonatkozásában a kifogásolt közlést tényállításnak és nem véleménynek, emiatt szükséges-e az elsőfokú ítélet megváltoztatása. Séríti-e az elsőfokú ítélet a Ptk. 2:44. §-át és a közéleti véleményszabadság korlátozásával szemben támasztott alkotmányossági követelményt, a korlátozás szükségességét és arányosságát. Eltúlzott-e a sérelemdíj, a megítélt összeget a bizonyítás eredménye kellően alátámasztja-e, vagy sem.

[22] A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a fellebbezésben írt okokból nem volt indok az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megváltoztatására. A Fővárosi Ítéltábla annak tulajdonított jelentőséget a cikk tárgyára, tartalmára, az elrendelt nyomozásra, és a PK14. számú állásfoglalásra is figyelemmel, hogy az alperesnek elsődlegesen azt kellett bizonyítania: az hivatal rövidítése jelentés tartalmának megfelelően számolt be a közérdeklődésre számot tartó ügyről. Nem volt ezért elegendő az alperes részéről annak bizonyítása, hogy az I-II. rendű felperesekkel kapcsolatba hozható egy hivatal rövidítése jelentés, illetőleg vizsgálat zajlott. Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást úgy, hogy az alperes a jelentés tartalmát a cikk alapjaként hivatkozott, más portálon megjelent cikk újságírójának tanúvallomásával, illetve a felolvasott tartalom azonosságával nem bizonyította. A tanú – az információforrás védelmére hivatkozással, de adott esetben ennek indokoltsága megítéléséhez szükséges körülmények ismertetése nélkül – az általa hivatal rövidítése jelentésként hivatkozott, és részben felolvasott iratot nem mutatta be, így abból, hogy a tanú felolvasott valamilyen iratot, nem lehetett kétséget kizáróan arra következtetni, hogy a jelentés tartalmát ismertette. A felperesi vitatás ellenére az alperes nem kísérelte meg más módon a bizonyítást, az elsőfokú bíróság ezért a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó Pp. 279. § (1) bekezdésének sérelme nélkül vonhatta le azt a következtetést, hogy az alperes nem bizonyította a jelentés tartalmát. A sérelemdíj körében értékelt tényeket a munkahelyi vezető, illetőleg az üzleti partner tanúk vallomása alapján az elsőfokú bíróság aggálytalanul állapította meg. Az alperes fellebbezése nem tartalmazott konkrétumot arra, hogy a magyarázkodással, pályázati, üzleti lehetőségek elvesztésével, kirekesztettség érzéssel összefüggő mely elsőfokú bírósági ténymegállapítás, milyen okból lenne megalapozatlan, a bizonyítékok miért nem voltak elégségesek.

[23] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapján az elsőfokú bíróság érdemi döntésével is egyetértett, a következő indokokra figyelemmel.

[24] Az elsőfokú bíróság a jóhírnév sértés megállapítása iránt indított perekben is megfelelően irányadó PK 13. számú állásfoglalásra is figyelemmel helyesen értékelte, hogy a kifogásolt részletek a felperesek személyére vonatkoznak. Az I. rendű felperes a II. rendű felperes ügyvezetője volt, így az átlagolvasó az I. rendű felperes személyére is értelmezte a „bűnöző vezetők” kifejezést, a vezetőknek tulajdonított cselekvéseket, közte az email küldéssel kapcsolatos közlést is. Helytállóan állapította meg, hogy a jóhírnév megsértésének tárgyává tett közlések a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban foglalt bizonyíthatósági tesztre is figyelemmel [37], formájukban és tartalmukban is tényállításokat tartalmaztak. Kétségtelen, hogy a „bűnöző” megjelölés – a jóhírnév sértés megállapítása iránt indított perekben is megfelelően irányadó PK 12. számú állásfoglalásban foglaltakra is tekintettel – a cikk egészét és az átlagolvasó értelmezését értékelve, az újságíró értékítéletét tükrözi, amelyet a cikkben közölt cselekményekre kívánt alapozni. A kifogásolt részlet egésze ugyanakkor az átlagolvasó értelmezésében arra vonatkozott, hogy az I. rendű felperes mint az egyik bűnöző vezető, emailben utasította a munkavállalókat, hogy a tényleges munkavégzési helyüktől eltérő helyen jelenjenek meg, amivel a vizsgálatot félrevezetik, és leplezni tudják a támogatás jogtalan felvételével megvalósított csalást. Az pedig bizonyítható vagy cáfolható tény, hogy szerepel-e az hivatal rövidítése jelentésben olyan megállapítás, amely szerint az I. rendű felperes küldött ilyen emailt, vagy tudott ilyen email küldéséről. Az alperes azonban az előzőek szerint nem bizonyította az hivatal rövidítése jelentés tartalmát, és azt sem, hogy megfelelt a jelentésnek az a közlése, miszerint az I. rendű felperes ilyen tartalmú emailt küldött. A bizonyítatlanság a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján az alperes terhére esik, ezért a bizonyítatlan állítását valótlannak kellett tekinteni.

[25] Az I. rendű felperes negatív társadalmi megítélésére alkalmas, ezért sértő annak valótlan állítása, hogy az hivatal rövidítése jelentés szerint az I. rendű felperes csalást leplező utasítást adott. Az I. rendű felperes által kifogásolt részlet a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerinti jóhírnevének megsértésére alkalmas valótlan tényállítás. Miután nem lehetett megállapítani, hogy mi volt az I. rendű felperesre nézve a jelentésben, a „bűnöző” minősítés – amellet, hogy adott szövegösszefüggésben előzetes ítéletmondást is kifejez az újságíró részéről – nem volt valós ténybeli alappal bíró következtetésnek tekinthető. Ugyanezen okokra figyelemmel a II. rendű felperesre vonatkozó közléseket is bizonyítatlannak és valótlannak kellett értékelni. Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan tekintette a költségvetési csalásra közvetve vagy közvetlenül utaló tényközléseket sértő tartalmúnak.

[26] A fellebbező alperes arra helyesen hivatkozott, hogy bár az elsőfokú bíróság megállapította a kifogásolt közlések kapcsán, hogy azok tárgya közéleti ügy, ebből nem vont le semmilyen következtetést. Az I-II. rendű felperesek nem közéleti szereplők, azonban a Ptk. 2:44. §-ának alkotmányos értelmezésével – a közéleti véleményszabadság védelmének határaival foglalkozó 7/2014. (III. 7.) AB határozat értelmében – nem az érintett státusza, hanem a közéleti ügyre vonatkozó megszólalás és annak védelme áll a közéleti véleményszabadság védelmének középpontjában [47]. A közpénzekkel gazdálkodó, uniós támogatásokat felhasználó cégnek és ügyvezetőjének ezért fokozottabban kell túrnie a felhasználás ellenőrzésével összefüggő közügyek szabad megvitatása érdekében az ilyen

tárgyú megszólalásokat, és vizsgálandó, hogy a sajtóközlés mennyiben korlátozható a közéleti véleménynyilvánítási szabadság sérelme nélkül.

[27] A Fővárosi Ítéltábla az alkotmányos szempontú elemzés hiányát a következők szerint pótolja. Az uniós támogatás felhasználásával kapcsolatos megszólalás kiemelt közérdeklődésre tart számot, és a közéleti véleményszabadság fokozott védelme alatt áll a sajtó tájékoztatása a felhasználás ellenőrzésében részt vevő hivatal rövidítése vizsgálatról, annak eredményéről. A vizsgálattal érintettek – a közügyek szabad megvitatása érdekében szükséges – fokozottabb tűrési kötelezettsége körébe tartozik a rájuk nézve kedvezőtlen jelentés ismertetése. A közügyekre vonatkozó közlések esetén a tényállítások is fokozott védelem alá esnek, ezért a 7/2014. (III. 7.), és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban foglaltakra [41] figyelemmel mentesülhet a felelősség alól a médiaszolgáltató, ha az újságíró jóhiszeműen járt el, illetőleg a közlés valótlanságáról a foglalkozására tekintettel tőle elvárható gondosság ellenére sem kellett tudnia. Szem előtt kell tartani azt is, hogy az I-II. rendű felperesek nem politikai közéleti szereplők, tűrési kötelezettségük ezért kisebb.

[28] A közlések súlyos, büntető jogi vetületű állításokat tartalmaztak, ami miatt a cikk szerint büntetőeljárás is indult, továbbá következményekkel jártak a felperesekre nézve. Az alperes azonban a közlések súlya ellenére nem rendelkezett az hivatal rövidítése jelentés vizsgálható tartalmát igazoló bizonyítékkal, és a jelentés tartalmát a perben sem bizonyította. A korábbi, hasonló témájú, de a hasonló ügyekkel átfogóbban foglalkozó cikkel kapcsolatos nyilatkozattétel elmaradása, nem teszi szükségtelenné a felperesek nyilatkoztatását a cikkben foglalt súlyosabb állításokra. Az alperes ezért nem bizonyította, hogy úgy járt el, ahogy a foglalkozására figyelemmel elvárható. A közszereplőnek nem minősülő I-II. rendű felpereseknek nem kell elviselniük a közügyek szabad megvitatása érdekében, hogy kellő bizonyíték nélkül, megalapozatlanul hivatkoznak velük szemben egy hivatal rövidítése jelentés állítólagos tartalmára. Mindezekre tekintettel a kifogásolt közlések nem minősültek a közügyek szabad megvitatása érdekében szükséges és arányos beavatkozásnak az I-II. rendű felperesek jóhírnévhez való jogába, ezért az elsőfokú bíróság ítélete nem sértette a Ptk. 2:44. §-át, és a közügyeket érintő véleménynyilvánítás fokozottabb védelme érdekében megfogalmazott alkotmányossági elvárásokat sem.

[29] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíjról a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésének megfelelően határozott. Kellően értékelte a közlések büntetőjogi tartalmára, az alperesi portál széles körű olvasottságára figyelemmel a jogsértés súlyát. Az alperes a közlést más hírportáltól átvette, a másik portál újságírója okirati bizonyítéokra hivatkozott, az alperes felróhatósága ezért kisebb fokú volt, a megfelelő ellenőrzés, bizonyíték hiányára figyelemmel azonban nem volt jelentéktelen. Az elsőfokú bíróság által megállapított, tanúvallomással is alátámasztott következmények jelentősek voltak, amelyek a kisebb tűrési kötelezettségre is tekintettel nagyobb összegű sérelemdíj megítélését tették indokolttá. A magyarázkodás, a számonkérés a jóírnevet érintő jogsértés köztudomású következménye. A tanúk azonban a megállapított tényállás alapján az I. rendű felperes pályájának megtörését, reputációjának elvesztését, és a II. rendű felperes üzleti lehetőségeinek beszűkülését is alátámasztották. Az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíjak ezért nem voltak eltúlzottnak tekinthetők, összhangban állnak a gyakorlattal. A megítélt összeg nagyságrendje a jogsértés következményeire,

körülményeire, az alperes médiapiaci helyzetére figyelemmel nem tekinthető bénító hatásúnak, kellően figyelembe veszi a közéleti vita minél szabadabb folyásának érdekét is.

[30] A Fővárosi Ítéltábla az illetékre vonatkozó rendelkezést a Pp. 383. § (6) bekezdése alapján a fellebbezési korlátokra tekintet nélkül bírálta felül. A sérelemdíj igény meghaladta a meg nem határozható pertárgyértéket, ezért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdése alapján a kereseti illeték alapja 1.500.000 forint volt, mértéke pedig az Itv. 42. § (1) bekezdése alapján 90.000 forint. A Fővárosi Ítéltábla ezért a Pp. 383. § (2) bekezdése és (6) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva az alperes illetékfizetési kötelezettségét 90.000 forintra leszállította. Egyebekben az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.

[31] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, az I-II. rendű felperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő, ezért részükre fellebbezési eljárási költség nem volt megállapítható.

[32] A le nem rótt fellebbezési eljárási illetékről a Fővárosi Ítéltábla a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2021. június 2.

Dr. Kincses Attila s.k.

a tanács elnöke

Dr. Istenes Attila s.k.
s.k.

előadó bíró

Dr. Csordás Csilla

bíró

A kiadmány hitelül: